

trument científic que Barcelona creà per a una funció profundament ciutadana; en l'obra del doctor Ferran, ja esmentada, es fa constar que fins el 1889, data que fou publicada, "s'han practicat multitud d'anàlisis químics, bacteriològics i histològics a petició de molts professors d'aquesta capital; s'han estudiat i cultivat els microorganismes genètics del còlera morbo-asiàtic; del tifus, de la febre groga, de la tuberculosi, de la bacera, del carbuncle simptomàtic, del còlera de les aus, del tètan, de la sífilis (?), de la metritis puerperal, del cowpox, horsepox, de la septicèmia, l'acció en els animals del bacil fluorescents; s'han practicat vacunes contra algunes de les anteriors malalties; també s'ha auxiliat professionalment a més de 1.000 persones mossegades per animals i s'han sotmès al règim profilàctic contra la ràbia a més de 500 mossegades per animals positivament rabiosos o suspectes d'hidrofòbia, el qual suposa haver practicat més de 10.000 inoculacions subcutànies en l'home, de virus ràbic i haver-se practicat en gossos, conills i aus, innumerables experimentacions i autòpsies".

Com veiem, des del seu principi el Laboratori fou un establiment científic que estenia la protecció sobre la ciutat. Però a nosaltres, en aquests moments ens interessa, no solament aquest aspecte ciutadà de la seva funció, sinó més que tot el que es refereix a la seva missió relativa a la investigació biològica pura i la seva acció didàctica dintre del nostre món científic.

Com ja hem dit en articles anteriors, la funció creadora i la pedagògica no poden separar-se de l'actuació d'un home que projecta en el seu entorn l'ombra de la seva genialitat o de la seva voluntat i es rodeja d'un grup de selectes que van irradiant i escampant les tècniques i les doctrines que allí s'elaboren. El Laboratori Microbiològic Municipal ha tingut dos directors de personalitat prou forta: En Jaume Ferran i En Ramon Turró. De tots dos tenim de parlar perquè de tots dos se'n desprenen ensenyaments i comentaris i un d'ells—el Dr. Turró—és l'home que s'ha destacat més en el nostre món científic i la seva força d'humanitat i de constància ha sabut irradiar, no solament en una creació de Ciència original, sinó en quelcom més inestimable per a nosaltres, en la fundació d'una escola d'investigadors, en l'avivament d'activitats joves que enrolava per al servei de la

Ciència universal i per la glòria de la nostra personalitat col·lectiva.

JAUME FERRAN

Jaume Ferran, nasqué a Corbera de l'Ebre el 2 de febrer de 1852. Es llicencià de metge a la Facultat de Barcelona en 1873. Exercí de titular en el poble de Pla del Penedès; però aviat marxà a Tortosa, d'on fou, amb el temps, Director de l'Hospital Civil i de la Casa de Caritat, i en diverses ocasions director de Sanitat Marítima del Port de Tortosa, ensems que sub-delegat de Medicina del partit judicial.

Ferran com Turró, ambdós fills de l'època, car es portaven uns dos anys de diferència, fou un autodidacta. En aquell temps, tots els investigadors mèdics tenien d'ésser autodidactes. La Ciència es renovava; Claudi Bernard i Pasteur havien capgirat els vells valors i tot el que s'havien après en la Facultat s'aguantava interinament esperant el torn de caure; només persistia per una mida defensiva i no deixar els metges nets de saber; tot trontollava perquè es tenia la seguretat o la sensació que estava edificat en terreny fals. Però la nova Ciència no tenia encara centres d'ensenyaments a l'abast de tothom, ni tenia ben bé principis ni tècniques prou fermes per a una acció pedagògica i educativa regulada. En tots els indrets on s'esqueia un tafaner filoneista amb vocació abrivada per la veritat s'elaboraven les noves regles i les noves teoritzacions científiques.

Entre nosaltres, l'atmosfera política, el progressisme, que a còpia d'ésser cridaner i literari resultà gairebé ineficaç, per dissort de tots, perquè malaurà una època que podia ésser definitiva, avivava aquesta curiositat científica—que en la immensa majoria de casos fou eixorca perquè no passà de pura tafaneria, més aviat en cerca d'arguments polemístics, que no per amor sincer i lleial a la Ciència—. Fill d'aquest tarannà, abans d'orientar-se, veiem a Ferran fent estudis i descobriments sobre fotografia, publicant treballs sobre electrotècnica, bastint teories sobre el micro-telèfon, construint aparells per a establir una comunicació telefònica entre Tortosa i Tarragona. I sentir el desvetllament de la seva vocació biològica a casa de l'astrònom Landerer a la vista d'un microscopi, poc després d'haver manifestat la seva vocació irrevocable per l'Art (En Ferran és un devot practicant de la pintura).